

Verktyg C: Självvärderingsverktyg för att identifiera och hantera organisatoriska hinder för en effektiv och miljöanpassad upphandling.

-
- Syftet med verktyget
- att hjälpa offentliga myndigheter att identifiera hinder i sin organisation som försvårar
- att miljöaspekter tas med i upphandlingsprocessen.
- att bedöma vilka åtgärder som behöver göras för att komma förbi dessa hinder.
-

Fördelar med verktyget

- För de som just skall påbörja ett arbete med miljöanpassad upphandling och vill ta fram det bästa sättet att implementera detta i organisationen.
- För de som redan arbetar med miljöanpassad upphandling och som vill värdera sitt arbete och se vilka förbättringar som kan göras.

Hur kan man arbeta med verktyget?

- Genom att använda sig av de olika steg som föreslås i verktyget, så kan Du tydliggöra de begränsningar som finns i organisationen och samtidigt ta fram en handlingsplan för att komma runt dessa på ett bra sätt. En snabb översikt av tillvägagångssättet kan se ut så här:

Sammanfattning av hur man använder verktyget		
Åtgärder	Beskrivning	Hjälpmedel
Steg 1: Förberedelse	Identifiera nyckelpersoner i organisationen	
Steg 2: Ta fram vilka hinder för miljöanpassad upphandling som finns	Ta fram hindren utifrån fem olika nyckelområden 1. Policy 2. Medvetenhet 3. Leverantörerna 4. Nyttänkande 5. Rutiner/Tillämpningsföreskrifter	Lista på hinder för varje nyckelområde.
Steg 3: : Ta fram en organisationsprofil	Fyll i självvärderingsmatrisen	Självvärderingsmatris
Steg 4: Ta fram prioriterade områden som skall förändras	Ta fram de områden som är viktigast att förändra, utifrån resultatet i självvärderingsmatrisen.	
Steg 5: Ta fram en handlingsplan med syfte att eliminera hinder.	Ta fram en lista över åtgärder vars syfte är att eliminera de hinder som identifierats. Utse även ansvariga personer för dessa åtgärder. Målsättningen är att öka implementeringen av en bra miljöanpassad upphandling.	Lista på möjliga åtgärder för att eliminera hinder inom vart och ett av de fem nyckelområdena

-
-
-
-

- Förenklat arbetssätt

Om Du inte har tillräckligt med tid för att gå igenom hela verktyget, så kan Du fastställa hur Din organisation ligger till avseende miljöanpassad offentlig upphandling, för att på så sätt ta fram prioriterade förändringsområden och en handlingsplan för att komma till rätta med dessa.

För att göra detta, använd tabellen nedan och gör enligt följande:

- Gå igenom varje kolumn i tablan, en i taget, och markera den nivå (0-4), som bäst beskriver var din organisation befinner sig. Sammanbind de olika markeringarna, så att en grafisk linje visar Din organisations profil. Denna visar hur långt ni kommit inom olika områden avseende miljöanpassad upphandling i Din organisation och vilka de svaga punkterna är.
- När detta är gjort, gå till kapitel 5 för att få reda på hur man kan förbättra de svaga punkterna i varje kategori i matrisen.
- Med hjälp av dessa, ta fram en handlingsplan innehållande konkreta åtgärder, ansvariga personer för varje åtgärd och en tidsplan för implementering av åtgärderna.

Det slutliga målet är att "lyfta" Er organisation uppåt genom nivåerna i matrisen till "bästa möjliga" resultat och i och med det åstadkomma ett jämnt resultat genom kolumnerna. (vågrät graf)

Nivå	Policy	Medvetenhet	Leverantörerna	Nytänkande	Rutiner/Tillämpningsföreskrifter
4	Det finns en policy, handlingsplan och regelbunden uppföljning och en engagerad och drivande förvaltningsledning. (inklusive övningar, kommunikation, implementeringsverktyg...)	Regelbundna formella och informella utbildningsaktiviteter, informations- och temamöten, inklusive praktiska övningar på alla nivåer i organisationen.	Löpande träffar med leverantörerna med syfte att förbättra miljöprestanda avseende tjänster och produkter.	Formellt och aktivt åtgärdsprogram för att stimulera nytänkande inom miljöanpassad upphandling.	Inköpsrutiner, uppföljning av upphandlingssystem kontroll av efterlevnad av avtal igång och fungerande. Allt för att se till att upphandling av miljöanpassade produkter sker.
3	Det finns en formell policy, engagerad och drivande förvaltningsledning men ingen handlingsplan eller satta mål ELLER en formell policy, mål och handlingsplan men inget engagemang från förvaltningsledningen.	Aktiviteter för att öka medvetenheten hos personalen, övningar och information samt praktiska riktlinjer, men ingen aktiv, regelbunden implementering.	Träffar med leverantörerna men utan några egentliga överenskommelser.	Det finns ett åtgärdsprogram men ingen som driver frågan.	Inköpsrutiner, upphandlingssystem och regler för efterlevnad av avtal finns, men ingen kontroll av efterlevnad existerar.
2	Förvaltningschefen har en icke antagen policy, men inget engagemang från förvaltningsledningen.	En del sporadiska övningar kring ökande av medvetenheten samt en del föreskrifter.	En del sporadiskt arbete med leverantörerna gällande olika miljöprestanda.	En del slumpmässigt nytänkande men inget åtgärdsprogram.	Några föreskrifter för vissa produkter men inget enhetligt system eller kontroller.
1	Enskilda utmärkta initiativ inom upphandlingsområdet, som bygger på enskilda personer.	Informella kontakter mellan kolleger för att öka medvetenheten och uppmuntra miljöanpassade inköp. Men dessa är baserade på enskilda individuella intressen.	Informella kontakter med leverantörerna gällande olika miljöprestanda.	Informella kontakter med andra organisationer för att få till stånd nytänkande, men ingen reell implementering.	Instruktioner utan några egentliga förpliktelser.
0	Inga initiativ från någon ansvarig i organisationen avseende upphandlingspolicy eller andra miljöanpassade aktiviteter.	Inget främjande av aktiviteter för att höja medvetandet eller föreskrifter/framt agande av riktlinjer vad gäller miljöanpassad upphandling.	Inget samarbete med leverantörerna.	Inga åtgärder för nytänkande igång.	Inga inköpsrutiner, upphandlingssystem eller regler för efterlevnad av avtal.